

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

Кафедра германської філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІНТЕРПРЕТАЦІЯ НІМЕЦЬКИХ ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ»

Галузь знань 01 Освіта

Спеціальність 014 Середня освіта (Мова і література (німецька))

Освітня програма Середня освіта (Німецька та англійська мови)

Суми 2019

Загальна інформація

Назва дисципліни	Інтерпретація художнього тексту
Викладач	Школярєнко Віра Іванівна
Контактний телефон викладача	095- 60-06-471
E-mail викладача	vera.shkolyarenko@gmail.com
Формат дисципліни	лекції, практичні заняття
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Консультації	четвер, 12.30, ауд. 149

2. Анотація до курсу

Зміст дисципліни охоплює основні концепції і теорії дослідження німецької мови як іноземної, специфіку фахової термінології, методи дослідження інтерпретації художнього тексту сучасної німецької мови, аналіз сучасних поглядів на дискусійні літературознавчі проблеми. Зазначений курс спрямовано на розвиток здатності студентів самостійно набувати і удосконалювати знання та вміння через пошук, читання і реферування німецькомовної художньої літератури.

3. Мета та цілі курсу

Ознайомити з основними поняттями інтерпретації художнього тексту німецької мови, а також найбільш важливими чинниками, що вплинули на літературознавчі течії з цієї проблематики, особливостями організації, функціонально-комунікативною та експресивно-семантичною диференціацією художнього тексту; забезпечити розуміння усвідомленого вивчення теоретичних основ як базису для оволодіння навичками аналізу художнього тексту; формувати вміння аналізувати та інтерпретувати мовні явища і факти, що, у свою чергу, сприятиме розвитку методичної компетенції студентів, їх наукової і професійної підготовки відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства. Забезпечити студентів знаннями з теорії німецької мови і необхідним мінімумом німецькомовної фахової термінології з основних галузей літературознавства для подальшого викладання німецької мови і проведення наукових досліджень.

4. Результати навчання (компетентності)

На кінець вивчення дисципліни передбачено такі результати навчання:

Знання:

- з основних понять курсу;
- з лінгвостилістичних особливостей різних текстових жанрів;
- з методів аналізу текстів різних жанрів

Уміння:

- давати визначення основних понять;
- аналізувати художні тексти різних жанрів;
- виконувати аналіз поетичного та прозового твору;
- знаходити основні стилістичні фігури під час аналізу текстів.

Комунікація:

- вміти користуватися сучасними методами лінгвістичних досліджень, спрямованими на розкриття мовної та жанрово-стилістичної специфіки тексту й авторських прийомів реалізації ідейно-художнього змісту твору.
- здійснювати ідентифікацію стилістичних фігур з врахуванням лексичних, граматичних і структурно-композиційних особливостей.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
практичні	24

консультації		2	
самостійна робота		48	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8	014 Середня освіта (Мова і література (англійська))	4	В

Тематика курсу

Тема 1. Предмет і завдання курсу. Принципи та рівні інтерпретації. З історії інтерпретації. Теологічна інтерпретація тексту. Перенесення методики на романи (1670). Тексти різних типів. Теорія тексту у викладанні і вивченні іноземних мов. Загальні відомості про ІХТ. Специфіка, мета й завдання курсу ІХТ. Місце курсу ІХТ в системі професійної підготовки вчителя іноземних мов.

Тема 2. Проблема визначення поняття „текст” у сучасній лінгвістиці. Основні категорії тексту. Різні принципи класифікації текстів. Художній текст. Його головні ознаки.

Тема 3. Структура художнього твору. Семантична та структурно-синтаксична організація тексту твору. Сильні позиції художнього тексту.

Художня інформація та стилістичний контекст. Утворення мовних образів у контексті словосполучення й речення. Авторські новоутворення в лексиці й фразеології. Засоби логічного й експресивного виділення в тексті.

Тема 4. Техніки та термінологія. Інтендіювання – виявлення інтенцій та напряду рефлексії. Розтягування змісту. Розуміння за схемою дії. Нарощування предикацій та їх категоризація. Індивідуація і визначення жанру. Експектація.

Тема 5. Поняття оповідальної перспективи. Типологія оповідачів у сучасній художній прозі. Взаємодія планів автора-оповідача й персонажів у просторово-часовій будові художнього тексту. Засоби вираження авторської позиції в тексті. Компоненти експресивної інтонації художнього твору.

Тема 6. Утворення образів дійових осіб твору. Поняття літературно-художнього портрету (ЛХП) персонажа. Засоби створення ЛХП у межах тексту твору.

Тема 7. Взаємодія авторського мовлення і мовлення персонажів у композиційно-сюжетній будові тексту. Лінгвостилістична характеристика прямої та непрямої мови дійових осіб. Невласне-пряма мова та внутрішнє мовлення персонажа в структурі художнього тексту.

Тема 8. Поняття та класифікація композиційно-мовленнєвих форм (КМФ). Різні види КМФ „опис”. Функціонально-комунікативні ознаки КМФ „оповідь”. Роль КМФ „міркування”. Взаємодія композиційно-мовленнєвих форм у структурі художнього тексту.

Тема 9. Лінгвостилістична характеристика тексту епічного твору. Драматична оповідь та її види. Характерні риси ліричних творів з боку інтерпретації. Особливості ліро-епічної прози.

Тема 10. ІХТ у світлі сучасної лінгвостилістики та лінгвістики тексту. Категорії когнітивної лінгвістики в тексті художнього твору. Новітні підходи до інтерпретації художнього тексту.

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Система оцінювання курсу відбувається
-----------------------------------	---------------------------------------

	<p>згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті.</p> <p>Види контролю: поточний (усне опитування на семінарському занятті); підготовка доповідей та презентацій.</p> <p>Розподіл балів за семестр: аудиторна робота – 50 балів, самостійна робота - 50 балів. Разом 100 балів.</p>
Семінарські заняття	<p>Усне опитування реалізує поточний облік успішності студентів на основі чотирибальної шкали оцінок за виконання того чи іншого виду завдання.</p> <p>Так, 5 балів студент отримує за вичерпну відповідь з теоретичного питання, яке розглядається, за умови її оформлення відповідно до норм усного німецького мовлення.</p> <p>4 бали – за повну відповідь, проте з однією- двома змістовими неточностями, незначною кількістю мовних помилок.</p> <p>3 бали – за неповну відповідь, або таку, що містить ряд змістових неточностей і незначну кількість мовних помилок.</p> <p>2 бали – за часткову, з грубими змістовими недоліками відповідь, або за її невідповідність питанню чи відсутність взагалі; відповідь, що містить значну кількість помилок, які порушують акт комунікації, унеможливають розуміння змісту висловленого.</p>

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
--------	----------	---

7. Політика курсу

- Студент повинен вчасно приходити на заняття.
- Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів контролю.
- Студент має брати активну участь у семінарських заняттях.
- Студент повинен бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами. зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях.
- Студент може відпрацювати будь-яке пропущене з поважної причини заняття чи вид контролю.
- Заборонено користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування.
- У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного чи підсумкового контролю студент отримує «0» балів.
- Якщо студент має претензії до викладача через оцінювання, якість надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, студент має право звернутися до завідувача кафедри чи керівництва факультету.
- Студент повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес у ЗВО.

8. Рекомендована література **Основна**

1. Арнольд И.В. Проблемы варьирования языковых единиц. – К., 1990. - 199 с.
2. Бахтин М.М. Литературно-критические статьи. – М.:, 1986. - 542 с.
2. Брандес М.П. Стилистический анализ. – М.: Высшая школа, 1971.
3. Брандес М.П. Стилистика немецкого языка (для институтов и факультетов иностранных языков): Учеб. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Высшая школа, 1990. - 320 с.
3. Виноградов В.В. О языке художественной литературы. – М.: Худ. литература, 1959. - 655 с.
4. Гальперин И.Р. Текст как объект лингвистического исследования. – М.: Высш. Шк., 1981.
5. Домашнев А.И. и др. Интерпретация художественного текста: Нем. яз.: Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец.№ 2103 «Иностр. яз.». – 2-е изд., дораб. – М.: Просвещение, 1989. - 208 с.
6. Жарова И.И., Равкина О.Е. Читаем по-немецки. – Ростов-на-Дону: «Феникс», 2000.
7. Іваненко С.М., Карпусь А.К. Лінгвостилістична інтерпретація тексту (для факультетів іноземних мов університетів і педагогічних вищих закладів освіти): Підр. – Київ: КДЛУ, 1998. – 176 с.
8. Крупа М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2005. – 416 с.
9. Кухаренко В.А. Інтерпретація тексту / В.А. Кухаренко. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 261 с.
10. Літературознавчий словник-довідник / Гром'як Р.Т., Коваль Ю.І. та ін. – К.: ВЦ "Академія, 1997. – 752 с.
11. Науменко А.М. Філологічний аналіз тексту (Основи лінгвопоетики). Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: нова книга, 2005.

12. Balzer B., Martens V. Deutsche Literatur in Schlaglichtern. Mannheim-Wien-Zürich: Mezers Lexikonverlag, 1990. - 516 S.
13. Brauneck M. Autorenlexikon deutschsprachiger Literatur des 20. Jahrhunderts. - Reibeck bei Hamburg: Rowohlt Taschenbuch Verlag GmbH, 1995. – 928 S.
14. Burdorf D. Einführung in die Gedichtanalyse. – 2., überarbeitete und aktualisierte Auflage. – Stuttgart, Weimar: Verlag J.B.Metzler, 1997.
15. Fleischer W. Stilistik der deutschen Sprache. – 2. Aufl. – Frankfurt am Main u.a.: Lang, 1996.
16. Grabert W., Mulit A. Geschichte der deutschen Literatur. – Bayerischer Schulbuch-Verlag, 1973. – 494 S.
17. Hermes E. Analyse und Interpretation erzählender Prosa / E. – Stuttgart. Düsseldorf Leipzig: Ernst Klett Verlag, 1999. – 125 S.
18. Hoffmann F.G., Rösch H. Grundlagen, Stile, Gestalten der deutschen Literatur. Frankfurt am Main: Hirschgraben Verlag, 1986. - 424 S.
19. Hülse E. Beispiele 10. – München: R. Oldenburg Verlag., 1976. – 280 S.
20. Lyaschenko T. Funktionale Stilistik der deutschen Sprache / Т. – Львів: видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. – 110 с.
21. Rothmann K. Kleine Geschichte der deutschen Literatur, 2000.

Допоміжна

1. <http://www.uni-due.de/literaturwissenschaft-aktiv/Vorlesungen/hermeneutik/main.html>
2. <http://www.univie.ac.at/die-sprache/>
3. http://www.teachsam.de/deutsch/d_schreibf/schr_schule/txtinterpr/txtinterpr_3_1.htm
4. <http://www.gottwein.de/poetik/lyr01.php>
5. http://duepublico.uni-duisburg-essen.de/servlets/DerivateServlet/Derivate-21635/Tagungsband_GSCLSYMP2009_final.pdf
6. <http://www.nactem.ac.uk/>
7. <http://www.textology.ru/>